

Aneta Kaźmierczyk

Katedra Prawa Cywilnego i Gospodarczego
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

Problematyka uchwał w świetle projektu Kodeksu cywilnego. Zagadnienia wybrane*

Streszczenie

W projekcie Kodeksu cywilnego zawarte są propozycje regulacji uchwał. Mają one charakter regulacji ogólnych odnoszących się do uchwał podejmowanych przez wszelkie podmioty wyposażone w kompetencje do ich podejmowania. Potrzeba wprowadzenia uregulowań budzi jednak w doktrynie wątpliwości dotyczące zarówno zasadności samych regulacji, jak i ich treści. Przedmiotem artykułu stało się więc przedstawienie proponowanych w projekcie rozwiązań i znalezienie odpowiedzi na pytanie, czy umożliwią one jednolite rozumienie spornych zagadnień dotyczących problematyki uchwał, w szczególności takich jak: określenie charakteru prawnego uchwały, charakteru prawnego aktu głosowania czy też uznanie występowania uchwał negatywnych oraz nieistniejących. W celu weryfikacji tak zakreślonego celu badania przedstawione zostały w pracy sporne poglądy doktryny i orzecznictwa ogniskujące się wokół zaznaczonych zagadnień na tle obowiązującego stanu prawnego oraz na tle proponowanych regulacji w projekcie. Poczynione badania wykazały, że proponowane regulacje umożliwiają określenie w bardziej precyzyjny sposób tylko niektórych z powyższych kwestii, takich jak: charakter prawny uchwał i aktu głosowania czy też ustosunkowanie się do problemu występowania uchwał negatywnych. Zauwa-

---

* Artykuł dotyczy projektu części ogólnej Kodeksu cywilnego opublikowanego w 2009 r. W związku z uwagami, które zostały zgłoszone do projektu tej książki, Komisja Kodyfikacyjna Prawa Cywilnego prowadziła prace nad jej rewizją. W sprawozdaniu z działalności Komisji w latach 2011–2015 wskazano, że prace te doprowadziły do sfinalizowania przeglądu projektu książki pierwszej – części ogólnej, której nowa wersja zostanie opublikowana na stronach internetowych Komisji po zakończeniu obecnej kadencji.

zono jednak, że i w tym zakresie, w szczególności w odniesieniu do charakteru prawnego uchwał, proponowane przepisy nadal mogą inicjować pojawianie się rozbieżności interpretacyjnych. Dylematy dotyczące koncepcji uchwał nieistniejących pozostają w dalszym ciągu, w świetle proponowanych rozwiązań, przedmiotem zmagania doktryny i orzecznictwa.

Słowa kluczowe: prawo cywilne, uchwały, stosowanie prawa, interpretacja przepisów, akt głosowania.

1. Wprowadzenie

W obowiązującym stanie prawnym brakuje definicji czynności prawnej, a jej sformułowanie ustawodawca powierzył przedstawicielom nauki prawa. Przyjmuje się zatem, że czynność prawna jest to skonstruowana przez system prawny czynność konwencjonalna podmiotu prawa cywilnego, której treść określa co najmniej w podstawowym zakresie konsekwencje prawne tego zdarzenia, które mogą przejawiać się w powstaniu stosunku prawnego, jego zmianie czy też w ustaniu tego stosunku [Radwański 1994, s. 158]¹. Koniecznym elementem każdej czynności prawnej, który ją charakteryzuje, jest oświadczenie woli (przynajmniej jedno) zawierające treść czynności prawnej, przy czym zgodnie z art. 56 k.c. czynność prawna wywołuje nie tylko skutki w niej wyrażone, lecz również te, które wynikają z ustawy, z zasad współżycia społecznego i z ustalonych zwyczajów.

Na podstawie kryterium podmiotowego wyróżnia się w doktrynie jednostronne czynności prawne, umowy (dwo- i wielostronne) oraz uchwały [Radwański 2002, s. 174]. W kodeksie cywilnym brakuje definicji tych pojęć i jedynie reżim prawny umowy został obszernie uregulowany.

W projekcie kodeksu cywilnego proponuje się nie tylko zdefiniowanie umowy (art. 79 § 1), ale też regulacje jednostronnej czynności prawnej (art. 80) oraz problematyki uchwał (art. 81–83). Potrzeba wprowadzenia powyższych uregulowań budzi jednak w doktrynie wątpliwości dotyczące zarówno zasadności samych regulacji, jak też ich treści [Zawada 2010, s. 36].

Celem niniejszej pracy jest przedstawienie proponowanego w projekcie rozwiązania, biorąc pod uwagę pytanie, czy umożliwią one jednolite rozumienie spornych zagadnień dotyczących problematyki uchwał, takich jak określenie charak-

---

¹ S. Grzybowski [1974, s. 471] wskazuje, że czynność prawna to stan faktyczny, którego istotną częścią składową jest co najmniej jedno oświadczenie woli, wywołujące skutki prawne z tej przyczyny, że były one zamierzone i wyrażone w oświadczeniu. Zob. . Zaznaczyć można, że zarówno w orzecznictwie, jak i w doktrynie, często definiując czynność prawną, podaje się jej definicję ustawową obowiązującą przed wejściem w życie Kodeksu cywilnego, a sformułowaną w art. 40 dekretu z dnia 12.11.1946 r. Przepisy ogólne prawa cywilnego (Dz.U. nr 67, poz. 369 z zm.). Zgodnie z tą definicją, czynność prawna to czynność zmierzająca do ustanowienia, zmiany lub zniesienia stosunku prawnego [Wyrok SN z dnia 19.10.1995 r.; Goćłowski 2002, s. 7].

teru prawnego uchwały, charakteru prawnego aktu głosowania czy też uznanie występowania uchwał negatywnych oraz nieistniejących. Zwrócić należy uwagę na to, że regulacja uchwał zawarta w projekcie Kodeksu cywilnego jest regulacją ogólną, która odnosić się ma do uchwał podejmowanych przez wszelkie podmioty posiadające kompetencje do ich podejmowania. Będą to w szczególności takie podmioty, jak: organy korporacyjne osób prawnych, np. spółki kapitałowe czy też spółdzielnie, wspólnicy osobowych spółek handlowych, wspólnicy spółki cywilnej (art. 865, 866 k.c.), właściciele lokali (art. 22–32 ustawy o własności lokali [Ustawa z dnia 24.06.1994 r.], dalej: u.w.l., jak również art. 241 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych [Ustawa z dnia 15.12.2000 r.], dalej: u.s.m.), czy też współwłaściciele, na podstawie art. 201 k.c. [Radwański 2002, s. 180].

Jak już wspomniano, pojęcie uchwały nie zostało zdefiniowane w żadnym akcie prawnym, a tam gdzie występuje, wskazane zostało jedynie kto, w jakiej formie i w jakich przedmiotach je podejmuje [Marszałkowska-Krześ 2000, s. 13]. Przyjmuje się, że uchwały służą do wyrażania wspólnej woli określonych kolektywów. Dodatkowo akcentuje się, że posiadając cechy szczególne różnią się one zarówno od jednostronnych czynności prawnych, jak i od umów. Podobnie jak umowy obejmują oświadczenia woli więcej niż jednego podmiotu, jednakże do podjęcia uchwały nie jest konieczne, aby wszyscy uczestnicy kolektywu wyrazili zgodę na jej podjęcie. Wystarczy zatem, aby zgodę wyraziła większość osób, zakładając, że w głosowaniu weźmie udział określona liczba uprawnionych (*quorum*). Tak podjęta uchwała wiąże jednak cały kolektyw. Po drugie, uchwała dochodzi do skutku poprzez akt głosowania polegający na złożeniu głosów. Uchwała zostaje podjęta wtedy, gdy prowadzący posiedzenie czy też wybrana przez zebranie komisja obliczy głosy i stwierdzi, że zostały spełnione wszelkie przesłanki wymagane, aby uchwała doszła do skutku. Po trzecie, pewne odrębności dotyczą także treści oświadczeń woli wyrażanych w głosowaniu, gdyż głosowanie pozytywne powinno być nie tylko zgodne, ale i jednobrzmiące, akceptujące projekt uchwały, a dodatkowo oświadczenia te powinny być bezwzględnie [Radwański 2002, s. 179–180]. Przyjmuje się również, że aby uchwała mogła mieć doniosłość prawną, musi opierać się na podstawie prawnej wyrażonej w ustawie lub statucie (wielostronnej umowie) regulującym działanie danego kolektywu.

2. Charakter prawny uchwał i aktu głosowania

2.1. Charakter prawny uchwał

Jak wskazano w uzasadnieniu projektu, „proponowane art. 81–83 stanowią regulację struktury prawnej uchwał, która to instytucja, tak istotna dla funkcjono-

wania osób prawnych – w szczególności spółek kapitałowych i spółdzielni – nie została do tej pory unormowana”. Treść art. 81 proj. k.c. brzmi: „Uchwała wywołuje skutki prawne, jeżeli do jej podjęcia upoważnia ustawa, umowa lub statut. Do podjęcia uchwały dochodzi przez głosowanie. Głosowanie polega na składaniu oświadczeń woli odnoszących się do podjęcia uchwały o określonej treści przez oddanie głosu za podjęciem uchwały, przeciw jej podjęciu lub wstrzymującego się, w sposób zgodny z ustawą, umową lub statutem”. Proponowany przepis odnosi się przede wszystkim do problematyki dotyczącej charakteru prawnych uchwał oraz charakteru prawnego aktu głosowania, które w literaturze polskiej od dawna budzą wiele kontrowersji.

W odniesieniu do charakteru prawnego uchwał można zetknąć się z poglądami, w myśl których uchwały stanowią czynności prawne, jak i takie, które odmawiają uchwałom tego przymiotu. Reprezentowane są poglądy, zgodnie z którymi uchwał nie można uznać za czynność prawną w rozumieniu prawa prywatnego [Wróblewski 1921, s. 79; Gersdorf 1959, s. 991; Wiśniewski 1993, s. 216 i nast.]². Zetknąć się też można z twierdzeniami, że uchwały stanowią czynności konwencjonalne jednakże inne niż czynności prawne [Frąckowiak 2007, s. 5 i nast.], jak też wskazujące, że uchwały stanowią wewnętrzny akt organizacyjny, który, co prawda, wywołuje w jej stosunkach wewnętrznych określone skutki prawne, ale nie stanowi czynności prawnej [Wiśniewski 1993, s. 216; Grzesiok 2002, s. 23; Naworski 1996, s. 27].

Zgodnie z innym poglądem nie można kwestii charakteru prawnego uchwał rozstrzygnąć globalnie, należy bowiem uwzględnić różne rodzaje uchwał stosownie do reguł wyznaczających ich podstawę prawną [Marszałkowska-Krześ 1998a, s. 23 i in.; Radwański 2002, s. 180].

Zauważyć jednak należy, że większość doktryny³ i orzecznictwa⁴ przyznaje uchwałom charakter czynności prawnej, a część doktryny przyznaje taki charakter tylko uchwałom, które wywołują skutki prawne, tzn. gdy uchwała zmierza do powstania, zmiany albo ustania stosunku prawnego. Zaznaczyć jednak trzeba, że wśród zwolenników tego poglądu, odnaleźć można twierdzenia, że uchwały

---

² W jednym z wyroków SN wskazał, że uchwały zgromadzenia wspólników nie można uznać za czynność prawną, do której stosuje się wprost przepisy dotyczące czynności prawnych, w szczególności umów [Wyrok SN z dnia 18.07.2014 r.].

³ Pogląd taki reprezentują: Z. Radwański [2002, s. 179–181], E. Marszałkowska-Krześ [1998a, s. 26], M. Safian [2002, s. 160–161], M. Gersdorf, J. Ignatowicz [1985, s. 98–101], M. Piekarski [1962, s. 62], A. Stefaniak [2001, s. 63–70], J. Szwaja [2003, s. 697], M. Trela [1999, s. 12], E. Płonka [1994, s. 27 i nast.], A. Karolak [2004, s. 14], K. Pietrzykowski [2000, s. 205].

⁴ Pogląd taki wyrażony został m.in. w uchwale SN z dnia 26.09.1969 r. Zob. też [Uchwała SN z dnia 4.04.1990 r., Wyrok SN z dnia 26.03.2002 r., Wyrok SN z dnia 9.06.1999 r., Wyrok SN z dnia 20.03.1998 r.].

takie stanowią czynności prawne lub też, że stanowią one szczególnego rodzaju czynności prawne⁵. Równocześnie przyjmuje się, że nie mają charakteru czynności prawnej uchwały, które nie wyrażają woli wywołania skutków prawnych, a zatem wszelkiego rodzaju uchwały, które w swojej treści zawierałyby zalecenia, dezyderaty, życzenia czy wezwania do czynów społecznych [Wyrok SN z dnia 19.03.1996 r.].

Sporne jest jednak, czy dla uznania uchwały za czynność prawną konieczne jest wystąpienie skutków zewnętrznych, czy też wystarczające jest wystąpienie skutków wewnętrznych. Z uwagi bowiem na powstające skutki prawne dokonuje się dalszego podziału uchwał. Rozróżnia się uchwały, które bezpośrednio i bez innych organów wywołują skutek zewnętrzny, takie jak uchwały podejmowane przez kolektywne organy korporacyjnych osób prawnych o likwidacji lub połączeniu osób prawnych. Kolejny rodzaj to uchwały, które wywołują jedynie skutki wewnętrzne. Przykładowo będą to uchwały o charakterze organizacyjnym dotyczące sfery wewnętrznej danego kolektywu. Jako uchwały wywołujące skutki wewnętrzne wskazuje się też uchwały zmierzające do tego, aby spółka dokonała określonej czynności prawnej z innymi podmiotami, które to same przez się żadnych skutków wobec tego podmiotu nie wywierają [Radwański 2002, s. 181]. Mogą one nakładać na inny organ kompetentny do reprezentowania spółki obowiązek dokonania wiążącej spółkę czynności prawnej [Stefaniuk 1999]. W wypadku takich uchwał istotą jest ukształtowanie stosunku pomiędzy organem podejmującym uchwałę a osobami sprawującymi określone funkcje w innym organie. Uchwały stanowiące umocowanie do dokonania określonej czynności prawnej z innym podmiotem określa się w doktrynie niejednolicie. Część doktryny stanowi, że uchwały takie są elementami składowymi czynności prawnej dokonanej z osobą trzecią, a zatem należy je zaklasyfikować jako uchwały o skutku zewnętrznym [Naworski 2003, s. 603–604; Grzesiowski 2005, s. 83; Klein 1985, s. 130; Radwański 2002, s. 181]. Zgodnie z innymi poglądami są to uchwały o skutku wewnętrznym i pośrednio zewnętrznym [Ganobis 2007, s. 6–7]. Wskazany podział oddziałuje na zróżnicowanie poglądów zwolenników uznania uchwał za czynność prawną. Część doktryny i orzecznictwa przyjmuje, że jedynie uchwały wywołujące skutki prawne zewnętrzne należy uznać za czynność prawną. Część zaś wyraża opinię, że dla zaklasyfikowania uchwały jako czynności prawnej wystarczy wystąpienie skutku cywilnoprawnego w relacjach wewnętrznych⁶, argumentując, że stosunek członkostwa jest stosunkiem cywilnoprawnym i jego zmiana lub wygaśnięcie musi ozna-

⁵ Przykładowo J. Mojak [2005, s. 149] nazywa uchwały *sui genesis* czynnościami prawnymi.

⁶ Z poglądem takim zetknąć się można zarówno w literaturze [Grzesiowski 2005, s. 83; Safian 2002, s. 160–161; Karolak 2004, s. 13; Gasiński 2006, s. 246; Naworski 2003, s. 604], jak też w orzecznictwie [Uchwała SN z dnia 17.09.1992 r.].

czać, że uchwała wywołująca taki skutek jest prawnie dozwolonym oświadczeniem woli podmiotu prawa cywilnego.

Z powyższego przedstawienia poglądów doktryny wynika, że w większości, choć nie jednolicie, przyjmuje się, że uchwały, które wywołują skutki prawne bez względu na to jakiego rodzaju są to skutki, czy o naturze wewnętrznej, czy też zewnętrznej, stanowią czynności prawne.

Proponowana treść art. 81 zd. 1 proj. k.c. oznacza zatem jedynie ugruntowanie tych poglądów, stanowiąc, że „uchwała wywołuje skutki prawne, jeżeli do jej podjęcia upoważnia ustawa, umowa lub statut”. W treści uzasadnienia projektu wskazano, że zaproponowana regulacja wyraża zasadę, że uchwała ma charakter czynności prawnej, jeżeli określa skutki prawne. Nie do końca jednak takie wnioski wynikają z treści proponowanego przepisu. Można byłoby stwierdzić, że przepis ten uzależnia wywołanie skutków prawnych przez uchwałę jedynie od tego, czy do jej podjęcia upoważnia ustawa, umowa czy też statut. Upoważnienie przez umowę do podejmowania uchwał nawołujących do czynów społecznych również mogłoby stanowić podstawę do zaklasyfikowania uchwały jako czynności prawnej. Z przepisu tego wynika także, że ustawa, umowa i statut upoważniające do podjęcia uchwały delimitują zakres spraw, które mogą być objęte uchwałą. W konsekwencji należałoby przyjąć, że uchwała jest czynnością prawną, jeżeli wywołuje skutki prawne i jeżeli istnieje podmiotowo i przedmiotowo określona kompetencja do jej dokonania. Wydaje się jednak, że właściwsze byłoby przesądzenie w treści art. 81 ust. 1 proj. k.c., że uchwała jest czynnością prawną, jeżeli wywołuje skutki prawne i do jej podjęcia upoważnia umowa, ustawa lub statut. Nawet jednak i taka treść proponowanego przepisu nie rozstrzygałaby wszystkich wątpliwości narosłych wokół problematyki uchwał jako czynności prawnych, w dalszym ciągu pozostawiając ich rozwiązanie nauce prawa.

2.2. Charakter prawny aktu głosowania

W polskiej literaturze charakter prawny pojedynczego głosu również nie jest ujmowany jednolicie. Według jednego z poglądów oddanie głosu stanowi jednostronną czynność prawną głosującego [Grzybowski 1985, s. 487], gdzie prawo głosu analizowane jest jako uprawnienie korporacyjne do kształtowania (uprawnienie kształtujące) wewnętrznych stosunków prawnych spółki (czy też innego podmiotu korporacyjnego). Poprzez oddanie głosu członek może wpływać na swoją sytuację, na sytuację innych członków oraz spółki, przez co kształtuje stosunek łączący go ze spółką. Ponieważ jednak regulacje wewnątrz korporacji należą do stosunków równorzędnych, to oddanie głosu należałoby kwalifikować jako jednostronną czynność prawną i zarazem oświadczenie woli. Wydaje się jednak, iż należy podzielić pogląd, że zasadniczym celem głosującego jest podjęcie bądź niepodjęcie uchwały o określonej treści, a nie zmiana stosunku

łączącego współnika z osobą prawną [Goćławski 2002, s. 8]. Dodatkowo należy wziąć pod uwagę to, że jeden głos jako element składowy uchwały nie może wywoływać żadnych skutków prawnych, które mogą dopiero wystąpić w wyniku podjęcia uchwały [Antoszek 2005, s. 21].

W myśl innych poglądów oddanie głosu stanowi oświadczenie woli⁷. Pogląd taki przeważa w doktrynie i orzecznictwie, przy czym w jego ramach pojawiają się różne koncepcje. Pierwsza zakłada, że oddanie głosu stanowi oświadczenie woli, jednakże tylko wtedy, gdy sama uchwała zmierza do wywołania skutku prawnego, stanowiąc czynność prawną [Radwański 2002, s. 180–181; Wolter, Ignatowicz i Stefaniuk 2000, s. 263; Marszałkowska-Krześ 2000, s. 19–20]. W myśl drugiej, bez względu na rodzaj uchwały każde oddanie głosu należy analizować jako oświadczenie woli [Płonka 1990, s. 91]. Pojawiają się także wątpliwości, czy charakter prawny głosu należy określać w jednolity sposób w zależności od tego, czy uchwała zostanie podjęta. Związane są one z problemem czy powołanie się na wady oświadczenia woli możliwe jest jedynie w sytuacji, w której za podjęciem uchwały oddano by odpowiednią większość głosów pozytywnych [Goćławski 2002, s. 9–10].

Pojawiają się też twierdzenia, że oddanie głosu stanowi czynność, którą nie można zaklasyfikować ani jako jednostronną czynność prawną, ani jako oświadczenie woli. Pogląd taki związany jest z przyjęciem, że uchwała nie stanowi czynności prawnej, a można ją zaklasyfikować jako wewnętrzny akt organizacyjny spółki [Wiśniewski A. 1993, s. 216, 1994, s. 145; Wiśniewski S. 1921, s. 79].

W odróżnieniu od problemu charakteru prawnego uchwał w treści projektu k.c. jednoznacznie została rozstrzygnięta kwestia, że głosowanie polega na składaniu oświadczeń woli i to zarówno w sytuacji oddania głosu za podjęciem uchwały, jak też przeciw jej podjęciu czy też głosu wstrzymującego się. Przyjęcie, że akt głosowania należy rozpatrywać jako oświadczenie woli, skutkuje możliwością stosowania do tych oświadczeń przepisów o wadach oświadczeń. Należałoby jednak podkreślić, że akt głosowania kwalifikowany być może jako złożenie oświadczenia woli tylko w sytuacji podejmowania uchwały stanowiącej czynność prawną, a zatem wywołującej skutki prawne.

---

⁷ Pogląd taki wyrażają m.in.: S. Sołtysiński [2001, s. 23], S. Szer [1967, s. 331], M. Piekarski [1960, s. 1604 i nast.], Z. Radwański [2002, s. 181], E. Marszałkowska-Krześ [2000, s. 1920], A. Wolter, A.J. Ignatowicz, K. Stefaniuk [2000, s. 263], E. Płonka [1990, s. 91].

3. Problematyka uchwał negatywnych i nieistniejących

3.1. Uchwały negatywne

W myśl treści regulacji projektu k.c. podejmowanie uchwały powinno dokonać się poprzez głosowanie, zgodnie z umową, ustawą lub statutem (art. 81 zd. 2 i 3). Rozwiązanie takie stanowi zatem odesłanie do poszczególnych aktów regulujących sposób głosowania w poszczególnych kolektywach. Regulacją ogólną znajdującą zastosowanie w sytuacji, gdy umowa, statut czy też ustawa nie stanowią inaczej, jest przepis projektu, który określa, że uchwała jest podjęta, jeżeli za jej podjęciem oddano więcej niż połowę głosów (bezwzględna większość), chyba że ustawa, umowa lub statut stanowią inaczej⁸. Taki charakter posiada też treść art. 83 § 1 i 2 proj. k.c., zgodnie z którymi „Jeżeli uchybienia przy podejmowaniu uchwały nie miały wpływu na jej podjęcie, uchwała jest ważna” oraz „Uchwała podjęta z udziałem osób nieuprawnionych do głosowania jest ważna, jeżeli zostały spełnione wymogi dla jej podjęcia bez uwzględnienia obecności lub głosów tych osób”.

Treść wskazanych przepisów projektu k.c. nawiązuje do toczących się od wielu lat sporów doktrynalnych dotyczących występowania tzw. uchwał negatywnych i nieistniejących⁹. Podział na uchwały pozytywne i negatywne przeprowadzany jest w doktrynie w odniesieniu do sytuacji, w której za podjęciem uchwały oddano mniejszą liczbę głosów niż wymagana do podjęcia uchwały zgodnej z projektem. Część przedstawicieli doktryny opowiada się za poglądem, że oddanie za podjęciem uchwały mniejszej niż wymagana liczba głosów jest równoznaczne z uznaniem, że nie doszło do podjęcia uchwały [Marszałkowska-Krześ 1998b, s. 30; Wiśniewski 1992, s. 23; Lipińska-Długosz 2006, s. 132; Michalski 2004, s. 342]. Część przyjmuje jednak, że w takim wypadku dochodzi do powzięcia uchwały negatywnej, a zatem uchwały o treści przeciwnej do treści projektu uchwały¹⁰. Spór ten jest

---

⁸ Bezwzględna większość, tzw. większość absolutna, to większość osiągnięta, gdy podczas głosowania liczba głosów za wnioskiem jest większa od sumy głosów przeciw i wstrzymujących się. Błędem jest jednak określanie większości bezwzględnej jako co najmniej 50% plus jeden głos w przypadku nieparzystej liczby głosujących.

⁹ Zarówno w doktrynie, jak i orzecznictwie problematyka uchwał negatywnych, jak też nieistniejących rozważana jest przede wszystkim w kontekście uchwał podejmowanych przez wspólników spółek oraz uchwał podejmowanych przez wspólnoty mieszkaniowe. Brak jednak podstaw do ograniczania problematyki uchwał negatywnych, jak i nieistniejących jedynie do spółek oraz wspólnot mieszkaniowych. Każda uchwała, bez względu na to kto ją podejmuje, może lub nie może być analizowana we wskazanym kontekście.

¹⁰ Taki pogląd wyrażają m.in.: A. Przewrocki [1996, s. 133], M. Allerhand [1935, s. 386], R. Pabis [2005, s. 13], M.S. Tofel [2007, s. 20], E. Płonka [1990, s. 89]. E. Płonka zauważa, że zarówno uchwała pozytywna, jak i negatywna może być sprzeczna z prawem i naruszać interesy spółki lub poszczególnych jej wspólników. Wskazuje też, że przyjęcie istnienia uchwał nega-

istotny z uwagi na to, że jak zauważają zwolennicy istnienia uchwały negatywnej, uznanie, że doszło do powzięcia takiej uchwały umożliwia określenie jej treści (przeciwnej do treści proponowanej uchwały) i jej zaskarżenia¹¹. Wydaje się jednak nieuzasadnione przyjęcie, że w wypadku oddania głosów pozytywnych w liczbie mniejszej niż wymagana, dochodziłoby *ex lege* do podjęcia uchwały o treści przeciwnej niż zawartej w projekcie uchwały. Brak podjęcia uchwały o określonej treści nie jest tożsame z podjęciem uchwały o treści przeciwnej, szczególnie w sytuacji, w której większość głosujących odda głos wstrzymujący się. Wydaje się, że również treść regulacji zawartych w projekcie k.c. nie uwzględnia możliwości przyjęcia poglądu powzięcia uchwały o treści przeciwnej do treści zawartej w projekcie uchwały. Z treści sformułowania art. 82 proj. k.c., w myśl którego „uchwała jest podjęta, jeżeli za jej podjęciem oddano więcej niż połowę głosów (bezwzględna większość), chyba że ustawa, umowa lub statut stanowią inaczej”, wnioskować można brak możliwości przyjęcia, że w sytuacji oddania mniejszej liczby głosów niż wymagana, dochodziłoby w ogóle do podjęcia uchwały. Do podjęcia uchwały dochodzi bowiem przez głosowanie, które polega na składaniu oświadczeń woli odnoszących się do podjęcia uchwały o określonej treści (art. 81 proj. k.c.).

3.2. Uchwały nieistniejące

Z przedstawioną problematyką powiązany jest również spór doktrynalny dotyczący występowania tzw. uchwał nieistniejących. Związanie to wynika z tego, że jako jedną z przyczyn powstania uchwały nieistniejącej podaje się właśnie okoliczność, w której uchwała została podjęta bez wymaganego *quorum* lub bez wymaganej większości głosów¹². Zasadniczo jednak problem występowania

---

tywnych, jak i pozytywnych umożliwia zaskarżenie obydwu rodzaju uchwał, co jest niemożliwe w sytuacji przyjęcia, że niepodjęcie uchwały pozytywnej jest równoznaczne z brakiem uchwały.

¹¹ Problem istnienia uchwał negatywnych stanowi też przedmiot sporu w kontekście regulacji ustawy o własności lokali, a w szczególności art. 25 ust. 1 u.w.l., regulującego przesłanki zaskarżalności uchwał. W orzecznictwie pojawiły się trzy stanowiska dotyczące tej kwestii. Według pierwszego brak wystarczającej liczby głosów „za” powoduje, że uchwała nie zostaje podjęta [Wyrok SO w Gdańsku z dnia 24.09.2014 r.]. Zgodnie z tym stanowiskiem, z uwagi na to, że uchwała nie została podjęta, nie istnieje substrat zaskarżenia, a zatem nie można skutecznie wytoczyć powództwa o uchylenie albo stwierdzenie nieważności uchwały. Zgodnie z drugim stanowiskiem, analizowany stan faktyczny stanowi przypadek uchwały nieistniejącej [Wyrok SN z dnia 23.02.2006 r., Wyrok S.A. w Warszawie z dnia 6.03.2012 r.]. Według trzeciego stanowiska, w takiej sytuacji dochodzi do podjęcia uchwały negatywnej, o treści przeciwnej do ujętej w treści protokołu [Wyrok SN z dnia 7.02.2002 r., Wyrok S.A. w Lublinie z dnia 6.04.2011 r., Wyrok SN z dnia 28.05.2013 r., Wyrok SO w Gdańsku z dnia 23.01.2014 r., Wyrok SO w Łodzi z dnia 27.10.2014 r., Wyrok SN z dnia 3.06.2015 r.].

¹² Przykładem uchwały nieistniejącej jest uchwała podjęta bez wymaganej większości głosów [Wyrok SN z dnia 23.02.2006 r.].

uchwał nieistniejących dotyka kwestii skutków uchybień występujących przy podejmowaniu uchwał, jak i wadliwości samych uchwał. Problematyki tej dotyczą też przepisy art. 83 § 1 i 2 proj. k.c., w których określono przesłanki ważności uchwały, przy podejmowaniu której zaistniały uchybienia. Nawiązują one zatem do polemiki dotyczącej wpływu uchybień w czasie podejmowania uchwał na ważność uchwał oraz na ich istnienie. Rozróżnienie uchwał ważnych i nieważnych nie budzi żadnych wątpliwości. Jak jednak zostało wskazane, kwestią dyskusyjną jest występowanie tzw. uchwał nieistniejących i dopuszczalność powództwa o stwierdzenie nieistnienia uchwały na podstawie art. 189 k.p.c. W doktrynie i orzecznictwie wykształciły się dwa rozbieżne stanowiska dotyczące tych zagadnień¹³.

W myśl pierwszego – dopuszcza się istnienie uchwał nieistniejących – bezwzględnie lub w ograniczonym zakresie. Przyjmuje się, że uchwała nieistniejąca to akt, który zawiera wiele wad i uchybień, i który ze względu na brak elementów konstytutywnych uchwały nie może być uznany za uchwałę jako taką. Równocześnie zauważa się, że nie ma katalogu sytuacji i przyczyn powodujących uznanie uchwały za nieistniejącą. Wskazuje się zatem przykładowe sytuacje i przyczyny. Do najczęściej wymienianych należą¹⁴: 1) uchwała została powzięta przez osoby nieuprawnione, 2) uchwała została podjęta bez zwołania zgromadzenia (zebrania), chociażby w sposób wadliwy, a uchwałę przegłosowało np. kilku współników, którzy zebrali się przypadkowo, 3) uchwała została podjęta bez wymaganego *quorum* lub bez wymaganej większości głosów. W piśmiennictwie przyjmuje się dodatkowo, że uchwała może być uznana za nieistniejącą także wtedy, gdy: 1) wyniki głosowania zostały sfałszowane, 2) zaprotokołowano uchwałę bez głosowania, 3) zastosowano przymus wobec współników, 4) uchwała została powzięta nie na serio, 5) treść uchwały jest niezrozumiała i nie można ustalić jej sensu w drodze wykładni.

Pogląd taki podziela też część orzecznictwa, przyjmując istnienie konstrukcji uchwały nieistniejącej obok uchwały nieważnej oraz dopuszczając skierowanie

¹³ Zarówno w doktrynie, jak i orzecznictwie problematyka uchwał nieistniejących rozważana jest przede wszystkim w kontekście uchwał podejmowanych przez współników spółek oraz wspólnoty mieszkaniowe. Zob. przykładowo [Wyrok SN z dnia 23.02.2006 r.; Uchwała SN z dnia 18.09.2013 r.]. Zagadnienie to dotyczy jednak wszystkich podmiotów wyposażonych w kompetencje do podejmowania uchwał.

¹⁴ Za koncepcją uchwał nieistniejących opowiedział się SN między innymi w wyroku SN z dnia 13.03.1998 r. Zob. też [Wyrok SN z dnia 14.04.1992 r., Wyrok SN z dnia 13.03.1998 r., Wyrok SN z dnia 12.12.2008 r., Wyrok SN z 13.03.1998 r., Wyrok SN z dnia 9.10.1972 r., Wyrok SN z dnia 14.04.1992 r., Wyrok SN z dnia 4.02.1999 r., Uchwała SN z dnia 24.06.1994 r., Wyrok SN z dnia 13.03.1998 r.]. W wyroku z dnia 12.12.2008 r. SN wskazał, że w drodze powództwa o ustalenie powinna być również kwestionowana uchwała naruszająca przepisy prawa publicznego, w szczególności prawa karnego. Za koncepcją istnienia uchwał nieistniejących opowiada się też przykładowo M. Bieniak [2005, s. 380 i 381], podobnie też: [Kulgawczyk 2009 s. 10; Frąckowiak 2001, s. 682].

powództwa przeciwko uchwałom nieistniejącym na podstawie 189 k.p.c. Przykładowo SN w wyroku z dnia 12.05.2006 r. wyraźnie wskazał, że wada uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszy polegająca na sprzeczności z ustawą powoduje nieważność uchwały stwierdzaną orzeczeniem sądu, ponieważ uchwała dotknięta wadą z art. 425 § 1 k.s.h. nie podlega zaskarżeniu na podstawie 189 k.p.c. Podkreślił też, że zakaz zaskarżania uchwał na podstawie 189 k.p.c. nie dotyczy uchwał nieistniejących¹⁵.

Zauważyć jednak należy, że wśród zwolenników akceptujących istnienie uchwał nieistniejących pojawiają się też przeciwnicy dopuszczalności ich zaskarżenia na podstawie art. 189 k.p.c. Przykładowo SA w Katowicach w wyroku z dnia 16.07.2009 r.¹⁶ zwrócił uwagę, że art. 425 §1 k.s.h. dotyczy wszystkich uchwał sprzecznych z prawem i ma zastosowanie również do uchwał określanych jako nieistniejące i dlatego też niedopuszczalne jest kwestionowanie takich uchwał w trybie art. 189 k.p.c. Oznacza to, że uchwała jest swoistym rodzajem czynności konwencjonalnej, której wymogi wyczerpująco regulują ustawy odnoszące się do poszczególnych rodzajów osób prawnych.

Zgodnie z drugim stanowiskiem konstrukcja uchwały nieistniejącej jest całkowicie niedopuszczalna [Sołtysiński 2006, s. 9 i in.; Koch 2011, s. 155; Szumański 2010, s. 507]. Podkreśla się, że brakuje podstawy prawnej do wyodrębniania uchwał nieistniejących, jak też że przeciw wyodrębnieniu takiej konstrukcji świadczy brak kryteriów jej wyodrębnienia. W orzecznictwie akceptującym ten pogląd podkreśla się, że przesłanką konieczną do zaskarżenia uchwały czy też uwzględnienia powództwa o uchylenie uchwały jest nie tylko zachowanie terminu do jego wniesienia, ale również i ustalenie, że uchwała o określonej treści została podjęta. Dopiero w dalszej kolejności należy zbadać czy zaskarżona uchwała narusza przepisy prawa lub umowę. Wskazuje się, że o niezgodności z prawem uchwały można orzekać tylko wtedy, kiedy uchwała istnieje [Wyrok SA w Lublinie z dnia 14.03.2012 r., Wyrok SN z dnia 23.02.2006 r.].

---

¹⁵ W kontekście problematyki uchwał podejmowanych przez wspólnoty mieszkaniowe, warto zwrócić uwagę na treść uzasadnienia wyroku SN z dnia 30.09.2015 r. SN wyraźnie zaznaczył, że art. 25 ust. 1 u.w.l. oraz art. 189 k.p.c. są odrębnymi i pełnymi podstawami prawnymi do wystąpienia z określonym, odmiennym rodzajem powództwa. Powództwo oparte na art. 25 ust. 1 u.w.l., które to jest ograniczone terminem, zmierza do eliminacji z obrotu prawnego uchwały istniejącej, a zatem podjętej formalnie skutecznie, jednakże niezgodnej z przepisami prawa lub z umową właścicieli lokali albo naruszającej zasady prawidłowego zarządzania nieruchomością wspólną lub w inny sposób naruszającej interesy właściciela lokalu. Natomiast powództwo o ustalenie nieistnienia uchwały wytoczone na podstawie art. 189 k.p.c. zmierza do uzyskania orzeczenia stwierdzającego, że uchwała nie istnieje, z tego względu, że nie została podjęta, np. wskutek wymaganego *quorum* lub braku wymaganej większości głosów do jej podjęcia.

¹⁶ Podobny pogląd został przedstawiony również w: [Wyrok SA w Katowicach z dnia 16.07.2009 r., Wyrok SN z dnia 30.11.2006 r., Uchwała SN z dnia 1.03.2007 r., Wyrok SN z dnia 13.02.2004 r.].

Wskazanego sporu nie rozwiązuje treść proponowanych przepisów proj. k.c. W myśl art. 83 § 1 proj. k.c., jeżeli uchybienia przy podejmowaniu uchwały nie miały wpływu na jej podjęcie, uchwała jest ważna. Również na gruncie obecnego stanu prawnego panuje dość zgodne stanowisko, że zarzuty sformułowane wobec uchwały mogą stanowić podstawę do jej uchylenia tylko wtedy, gdy wadliwość występująca przy uchwalaniu uchwały miała wpływ lub mogła mieć wpływ na jej treść. Podkreśla się, że zawsze należy uwzględnić, czy mimo uchybień formalnych cel uchwały został osiągnięty [Bieniek 2006, s. 26; Pęczyk-Tofel i Tofel 2007, s. 31]. W takim kierunku podąża też orzecznictwo. Wskazuje się, że uchybienia przy podejmowaniu uchwał, mogą stanowić podstawę uchylenia uchwały przez sąd, jeżeli zostanie wykazane, że uchybienia te mogły mieć wpływ na jej treść¹⁷. W pewnym stopniu analizowanego sporu, dotyczy treść art. 83§ 2 proj. k.c., w myśl którego uchwała podjęta z udziałem osób nieuprawnionych do głosowania jest ważna, jeżeli zostały spełnione warunki do jej podjęcia bez uwzględnienia obecności lub głosów tych osób. W przepisie tego artykułu wskazana została jedna z obecnie wskazywanych przesłanek warunkujących powzięcie uchwały nieistniejącej. Nie wpływa to jednak na zaprzestanie polemik.

4. Podsumowanie

W treści projektu k.c. zamieszczone zostały regulacje art. 81–83 dotyczące instytucji uchwały. Mają one ogólny charakter i dotyczą one uchwał podejmowanych przez wszelkie podmioty posiadające kompetencje do ich podejmowania. W założeniu twórców projektu regulacje te umożliwić miały jednoznaczne określenie struktury prawnej uchwał oraz stanowić podstawę rozwiązania sporów doktrynalnych i orzeczniczych narosłych wokół problematyki uchwał. Wśród spornych zagadnień największe kontrowersje budziły dawne kwestie związane z określeniem charakteru prawnej uchwały, aktu głosowania czy też uznanie występowania uchwał negatywnych oraz nieistniejących. W artykule wskazano, że proponowane regulacje umożliwiają określenie w bardziej precyzyjny sposób tylko niektórych z powyższych kwestii, takie jak charakter prawny uchwał, akt głosowania czy też ustosunkowanie się do problemu występowania uchwał negatywnych. W tym zakresie, w szczególności w odniesieniu do charakteru prawnej uchwał, mogą jednak pojawić się rozbieżności interpretacyjne propo-

---

¹⁷ Wskazany pogląd został wyrażony m.in. w: [Wyrok SN z dnia 26.03.2006 r., Wyrok SN z dnia 16.10.2002 r., Wyrok SN z dnia 14.01.2004 r., Wyrok SN z dnia 8.07.2004 r., Wyrok SN z dnia 16.03.2005 r., Wyrok SN z dnia 26.05.1999 r., Wyrok SN z dnia 16.02.2005 r., Uchwała SN z dnia 30.02.1965 r., Uchwała SN z dnia 23.11.1973 r.].

nowanych przepisów. Istniejące problemy z zakresu koncepcji uchwał nieistniejących pozostają w dalszym ciągu, w świetle proponowanych rozwiązań, przedmiotem zmagania doktryny i orzecznictwa. Pomimo zatem starań nad stworzeniem kompleksowej regulacji problematyki uchwał w Kodeksie cywilnym, prace nie zostały pomyślnie zakończone. Wydaje się, że kompleksowe uregulowanie problematyki uchwał w Kodeksie cywilnym, usystematyzowanym według modelu pandektowego nie jest w ogóle możliwe¹⁸.

Literatura

- Allerhand M. [1935], *Kodeks handlowy. Komentarz*, „Kodeks” Spółka Wydawnicza Lwów.
- Antoszek P. [2005], *Charakter prawny aktu głosowania wspólnika spółki kapitałowej*, „Prawo Spółek”, nr 9.
- Bieniak M. [2005], Komentarz w: J. Bieniak, M. Bieniak, *Spółka Akcyjna. Komentarz*, C.H. Beck, Warszawa.
- Bieniek G. [2006], *Aktualne problemy stosowania ustawy o własności lokali (część II)*, „Rejent”, nr 11.
- Frąckowiak J. [2001], Komentarz w: J. Frąckowiak, A. Kidyba, K. Kruczałak, W. Opalski, W. Popiołek, W. Pyzioł, *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, red. K. Kruczałak, LexisNexis, Warszawa.
- Frąckowiak J. [2007], *Uchwały zgromadzeń wspólników spółek kapitałowych sprzeczne z ustawą*, „Przegląd Prawa Handlowego”, nr 11.
- Ganobis M. [2007], *Uchwały zgromadzeń spółek kapitałowych a pojęcie czynności prawnej*, „Monitor Prawniczy”, nr 23.
- Gasiński Ł. [2006], *Umowy akcjonariuszy co do sposobu wykonywania prawa głosu w prawie polskim i amerykańskim*, C.H. Beck, Warszawa.
- Gersdorf M. [1959], *Niektóre zagadnienia prawa spółdzielczego w świetle orzecznictwa sądowego*, „Nowe Prawo”, nr 9.
- Gersdorf M. [1962], *Droga sądowa w sprawach ze spółdzielczego stosunku członkostwa na tle prawa spółdzielczego*, „Nowe Prawo”, nr 2.
- Gersdorf M., Ignatowicz J. [1985], *Prawo spółdzielcze. Komentarz*, Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa.
- Gocławski M. [2002], *Charakter prawny aktu głosowania a dopuszczalność oddania głosu przez pełnomocnika*, „Przegląd Prawa Handlowego”, nr 7.
- Grzesiok P. [2002], *Zaskarżanie uchwał w kodeksie spółek handlowych na tle rozwiązań kodeksu handlowego, cz. II*, „Prawo Spółek”, nr 6.
- Grzesiowski K. [2005], *Charakter prawny oraz zaskarżanie uchwał zarządu spółdzielni mieszkaniowej, określającej przedmiot odrębnej własności lokali (art. 42–43 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych), cz. I*, „Rejent”, nr 11.

¹⁸ Zgodnie z założeniami Komisji Kodyfikacyjnej, które wyrażone zostały w uzasadnieniu projektu, charakter proponowanych przepisów odwoływać się ma do tradycji francuskiej, co oznacza wystrzeżenie się kazuistyki i tworzenie syntetycznych, krótkich przepisów.

- Grzybowski S. [1974], *Komentarz w: System prawa cywilnego*, t. 1: *Część ogólna*, red. S. Grzybowski, Ossolineum, Wrocław.
- Grzybowski S. [1985], *Komentarz w: System prawa cywilnego*, t. 1: *Część ogólna*, red. S. Grzybowski, wyd. 2, Ossolineum, Wrocław.
- Karolak A. [2004], „*Charakter prawny*” *uchwały zgromadzenia wspólników jednoosobowej spółki z o.o.*, „*Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego*”, nr 8.
- Klein A. [1985], *Charakter prawny organów osób prawnych* [w:] *Rozprawy z prawa cywilnego. Księga pamiątkowa ku czci Witolda Czachórskiego*, red. J. Błęszyński, J. Rajski, PWN, Warszawa.
- Koch A. [2011], *Podważanie uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych*, C.H. Beck, Warszawa.
- Kulgawczuk D. [2009], *Uchwały nieistniejące – ujęcie systemowe*, cz. I, „*Prawo Spółek*”, nr 9.
- Lipińska-Długosz O. [2006], *Ochrona spółki akcyjnej i jej akcjonariuszy przed niewłaściwym wykonywaniem prawa*, C.H. Beck, Warszawa.
- Marszałkowska-Krześ E. [1998a], *Charakter prawny uchwały*, „*Przegląd Prawa Handlowego*”, nr 6.
- Marszałkowska-Krześ E. [1998b], *Podjęcie uchwały negatywnej na tle przepisów k.h. w sp. z o.o.*, „*Przegląd Prawa Handlowego*”, nr 1.
- Marszałkowska-Krześ E. [2000], *Uchwały zgromadzeń w spółkach kapitałowych*, KiK, Warszawa.
- Michalski M. [2004], *Kontrola kapitałowa nad spółką akcyjną*, Wolters Kluwer SA, Kraków.
- Mojak J. [2005], *Komentarz w: T.A. Filipiak, J. Mojak, M. Nazar, E. Niezbecka, Zarys prawa cywilnego*, Innovatio Press, Lublin.
- Naworski J.P. [1996], *Podjęcie uchwał przez zgromadzenie wspólników (akcjonariuszy) spółek kapitałowych (wybrane zagadnienia)*, cz. II, „*Palestra*”, nr 9–10.
- Naworski J.P. [2003], *Komentarz w: Komentarz do kodeksu spółek handlowych*, t. I: *Spółka akcyjna i przepisy karne*, red. R. Potrzebny, T. Siemiątkowski, LexisNexis, Warszawa.
- Pabis R. [2005], *Prawny charakter absolutorium udzielanego członkom organów spółki kapitałowej*, „*Monitor Prawniczy*”, nr 1.
- Pęczyk-Tofel A., Tofel M. [2007], *Wpływ wadliwych aktów głosowania na ważność i istnienie uchwały*, „*Przegląd Prawa Handlowego*”, nr 8.
- Piekarski M. [1960], *Wpływ wad głosowania na ważność uchwał walnego zgromadzenia spółdzielni*, „*Nowe Prawo*”, nr 12.
- Piekarski M. [1962], *Kontrola uchwał walnych zgromadzeń spółdzielni*, „*Nowe Prawo*”, nr 10.
- Pietrzykowski K. [2000], *Bezwzględnie nieważne uchwały walnego zgromadzenia spółdzielni (de lege lata i de lege ferenda)* [w:] *Prace z prawa prywatnego. Księga pamiątkowa ku czci sędziego J. Pietrzykowskiego*, red. Z. Banaszczyk, C.H. Beck, Warszawa.
- Płonka E. [1990], *Uczestnictwo osób prawnych w walnym zgromadzeniu spółki kapitałowej*, „*Państwo i Prawo*”, nr 1.
- Płonka E. [1994], *Mechanizm łączenia skutków działań prawnych z osobami prawnymi na przykładzie spółek kapitałowych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław.
- Przewrocki A. [1996], *Łączenie spółek kapitałowych*, Zakamycze, Kraków.

- Radwański Z. [1994], *Prawo cywilne – część ogólna*, C.H. Beck, Warszawa.
- Radwański Z. [2002], Komentarz w: *System prawa prywatnego*, t. II: *Część ogólna*, red. Z. Radwański, C.H. Beck, Warszawa.
- Safian M. [2002], Komentarz w: *Kodeks cywilny. Komentarz*, t. I, red. K. Pietrzykowski, C.H. Beck, Warszawa.
- Sołtysiński S. [2006], *Czy istnieją uchwały nieistniejące zgromadzeń spółek kapitałowych i spółdzielni?*, „Przegląd Prawa Handlowego”, nr 2.
- Sołtysiński S. [2001], Komentarz w: S. Sołtysiński, A. Szajkowski, A. Szumański, J. Szwaja, *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, t. I, C.H. Beck, Warszawa.
- Stefaniak A. [2001], *Prawo spółdzielcze oraz ustawa o spółdzielniach mieszkaniowych. Komentarz*, Oficyna Wydawnicza Anna Wilamowska, Warszawa.
- Stefaniuk K. [1999], *Glosa do wyroku SN z dnia 20.03.1998 r., II CKN 382/97*, „Orzecznictwo Sądów Polskich”, nr 11, poz. 197.
- Szer S. [1967], *Prawo cywilne*, PWN, Warszawa.
- Szumański A. [2010], Komentarz w: *System prawa prywatnego, Prawo spółek kapitałowych*, t. 17A, red. S. Sołtysiński, C.H. Beck, Warszawa.
- Szwaja J. [2003], Komentarz w: S. Sołtysiński, A. Szajkowski, A. Szumiński, J. Szwaja, *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, t. III, C.H. Beck, Warszawa.
- Tofel M.S. [2007], „*Uchwały negatywne*” na gruncie kodeksu spółek handlowych, „Prawo Spółek”, nr 2.
- Trela M. [1999], *Wzruszalność uchwał walnego zgromadzenia akcjonariuszy spółki akcyjnej*, „Prawo Spółek”, nr 12.
- Wiśniewski A. [1991], *Prawo o spółkach. Poradnik praktyczny*, t. II, Twigger, Warszawa.
- Wiśniewski A. [1992], *Uchwała negatywna w spółce kapitałowej*, „Radca Prawny”, nr 3.
- Wiśniewski A. [1993], *Prawo o spółkach. Podręcznik praktyczny*, t. III, Twigger, Warszawa.
- Wiśniewski S. [1921], *Ustawa o spółdzielniach*, Kraków.
- Wolter A., Ignatowicz A.J., Stefaniuk K. [2000], *Prawo cywilne. Zarys części ogólnej*, PWN, Warszawa.
- Wróblewski S. [1921], *Ustawa o spółdzielniach*, Księgarnia Leona Frammera, Kraków.
- Zawada K. [2010], *Ocena regulacji czynności prawnych w projektowanej księdze pierwszej Kodeksu cywilnego*, „Przegląd Sądowy”, nr 3.

Orzecznictwo

- Uchwała SN z dnia 30.02.1965 r., III CO 75/63, OSNC 1966, nr 9, poz. 141.
- Uchwała SN z dnia 26.09.1969 r., III CZP 8/69, OSNCP 1970, nr 6, poz. 97.
- Uchwała SN z dnia 23.11.1973 r., III PZP 38/72, OSNC 1975, nr 1, poz. 1.
- Uchwała SN z dnia 4.04.1990 r., III CZP 7/90, OSNC1990, nr 10–11, poz. 135.
- Uchwała SN z dnia 17.09.1992 r., III CZP 83/92, OSNC 1993, nr 3, poz. 24.
- Uchwała SN z dnia 24.06.1994 r., III CZP 81/94, OSNC 1994, nr 12, poz. 241.
- Uchwała SN z dnia 1.03.2007 r., III CZP 94/06, OSNC 2007, nr 7–8, poz. 95.
- Uchwała SN z dnia 18.09.2013 r., III CZP 13/13, niepubl.
- Wyrok SN z dnia 9.10.1972 r., II CR 171/72, OSNC 1973, nr 7–8, poz. 135.
- Wyrok SN z dnia 14.04.1992 r., I CRN 38/92, OSNCP 1993, nr 3, poz. 45.
- Wyrok SN z dnia 19.10.1995 r., III CRN 40/95, OSNC 1996, nr 3, poz. 43.
- Wyrok SN z dnia 19.03.1996 r. III CZP 20/96, OSN 1996, nr 6, poz. 81.
- Wyrok SN z dnia 13.03.1998 r., I CKN 563/97, OSNC 1998, nr 12, poz. 205.
- Wyrok SN z dnia 20.03.1998 r., II CKN 382/97, OSNC 1998, nr 12, poz. 206.

- Wyrok SN z dnia 4.02.1999 r., II CKN 804/98, OSNC 1999, nr 10, poz. 171.
Wyrok SN z dnia 26.05.1999 r., III CKN 261/98, OSNC 2000, nr 1, poz. 7.
Wyrok SN z dnia 9.06.1999 r., III RN 9/99, OSNP 2000, nr 9, poz. 340.
Wyrok SN z dnia 7.02.2002 r., I CKN 489/00, www.orzeczenia.ms.gov.pl.
Wyrok SN z dnia 26.03.2002 r. III CKN 989/00, LEX, nr 54491.
Wyrok SN z dnia 16.10.2002 r., III CKN 1351/00, OSNCP 2004, nr 3, poz. 40.
Wyrok SN z dnia 14.01.2004 r. I CK 108/03, niepubl.
Wyrok SN z dnia 13.02.2004 r., II CK 438/02, OSP 2006, nr 5, poz. 53.
Wyrok SN z dnia 8.07.2004 r., IV CK 543/03, OSNC 2005, nr 7–8, poz. 132.
Wyrok SN z dnia 16.02.2005 r., III CK 296/04, OSNC 2006, nr 2, poz. 31.
Wyrok SN z dnia 16.03.2005 r., III CK 477/04, LEX, nr 402285.
Wyrok SN z dnia 23.02.2006 r., I CK 336/05, LEX, nr 424423.
Wyrok SN z dnia 26.03.2006 r., I CSK 253/08, LEX, nr 491551.
Wyrok SN z dnia 12.05.2006 r., V CSK 59/06, niepubl.
Wyrok SN z dnia 30.11.2006 r., I CSK 252/06, LEX, nr 279523.
Wyrok SN z dnia 12.12.2008 r., II CSK 278/08, niepubl.
Wyrok SN z dnia 28.05.2013 r., V CSK 311/12, www.orzeczenia.ms.gov.pl.
Wyrok SN z dnia 18.07.2014 r., IV CSK 640/13, niepubl.
Wyrok SN z dnia 3.06.2015 r., V CSK 592/14, www.orzeczenia.ms.gov.pl.
Wyrok SN z dnia 30.09.2015 r., I CSK 773/14, „Gazeta Prawna” z dnia 7.10.2015, nr 195.
Wyrok SA w Katowicach z dnia 16.07.2009 r., V ACa 241/09, LEX, nr 551990.
Wyrok SA w Lublinie z dnia 6.04.2011 r., I ACa 103/11, www.orzeczenia.ms.gov.pl.
Wyrok SA w Lublinie z dnia 14.03.2012 r., I Aca 88/12, niepubl.
Wyrok SA w Warszawie z dnia 6.03.2012 r., I ACa 2012, LexPolonica, nr 3941006.
Wyrok SO w Łodzi z dnia 27.10.2014 r., II C 588/14, www.orzeczenia.ms.gov.pl.
Wyrok SO w Gdańsku z dnia 23.01.2014 r., I ACa 679/13, www.orzeczenia.ms.gov.pl.
Wyrok SO w Gdańsku z dnia 24.09.2014 r., XV C529/13, www.orzeczenia.ms.gov.pl.

The Issue of Resolutions in the Light of the Draft of the Civil Code

(Abstract)

The draft of the Civil Code contains proposals for regulating the issues surrounding resolutions. These regulations are the general ones that apply to the resolutions adopted by any entity equipped with the competences to assume them. The need to implement these provisions, however, raises doubts about the legitimacy of both the same regulations as well as their content. The article is an analysis of the proposed draft solutions, through the lens of the questions that will enable a common understanding of the disputed questions and issues concerning the resolutions.

Controversial issues include the definition of the legal nature of the resolution, the legal nature of the act of voting and recognising the occurrence of negative or non-existent resolutions. In order to verify that a particular purpose of the study, presented in the labor dispute views of doctrine and jurisprudence focusing on selected topics against the background of two frameworks: the current legal framework and the proposed regulation in the project. Research has shown that the proposed regulations allow only some of the above questions to be precisely defined. These include the legal nature of the resolutions, the act of voting or the response to the problem of the occurrence of negative resolutions. Although

in this respect, in particular with regard to the legal nature of the resolutions, there may be discrepancies in the interpretation of the proposed legislation. In contrast, the existing dilemmas regarding the concept of non-existent glories are still, in view of the proposed solutions, the subject of the struggle doctrine and jurisprudence.

Keywords: civil law, resolutions, legal inference, interpretation of the rules, the act of voting.